

Sygn. akt III U 907/11

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy	w O.	Wydział III
Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych		

w składzie:

Przewodnicząca: SSR del. do SO Monika Obrębska

Protokolant: sekretarz sądowy Małgorzata Laskowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 maja 2013 r. w O.

sprawy z odwołania W. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o wartość kapitału początkowego

na skutek odwołania W. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 23 listopada 2011 r. **znak** (...) - 2003

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego W. D. na dzień 01.01.1999r. określa na 87,83% a podstawę wymiaru kapitału początkowego na kwotę 1072,31 zł;
2. w pozostałym zakresie odwołanie oddala.

/-/Na oryginale właściwy podpis

Na skutek apelacji W. D. Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i (...) wyrokiem z dnia 23.01.2014r. sygn. akt III AUa 842/13

oddala apelację.

/-/Na oryginale właściwe podpisy

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28.11.2006r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. ustalił dla W. D. kapitał początkowy na dzień 01.01.1999r. na kwotę 90.524,17 złotych.

W dniu 20.10.2011r. W. D. złożyła zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 12.10.2011r., obejmujące okres 01.09.1979r. do 31.01.1992r., wystawione przez (...) w O., w oparciu o notatkę służbową i kartę wynagrodzeń za 1988r.

Decyzją z dnia 23.11.2011r. ZUS odmówił W. D. ponownego ustalenia kapitału początkowego podnosząc, że przedłożone zaświadczenie Rp – 7 nie może stanowić środka dowodowego, gdyż wystawione jest na podstawie notatki służbowej, ponadto z pisma z 18.09.2003r. wystawionego przez (...) w O. wynika, że dokumenty za ten okres uległy spaleni.

W. D. wniosła odwołanie od powyższej decyzji podnosząc, że nieuznane przez ZUS zaświadczenie Rp – 7 jest pełnoprawnym dowodem w sprawie, potwierdza bowiem okres zatrudnienia i osiągnane w tym okresie wynagrodzenia w oparciu o wiedzę pracodawcy. Wskazując na powyższe wniosła o zmianę decyzji poprzez ustalenie kapitału w nowej wysokości.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania w całości wskazując, że przedłożone przez odwołującą zaświadczenie nie stanowi wystarczającego dowodu potwierdzającego osiągnięte wynagrodzenie w okresie od 01.09.1979r. do 31.01.1992r. dla celów emerytalno – rentowych. Wystawione zostało bowiem na podstawie notatki służbowej. Ponadto z pisma z 18.09.2003r. wystawionego przez (...) w O. wynika, że dokumenty za ten okres uległy spaleni. Z uwagi na powyższe za w/w okres ZUS przyjął zarobki w wysokości minimalnego wynagrodzenia określonego przepisami.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ostrołęce ustalił i zważył co następuje:

Odwołanie W. D. okazało się zasadne ale jedynie częściowo.

Zgodnie z art. 174 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych z art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999r. Zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w celu ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego: oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych, oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu, oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego, mnoży się ten wskaźnik przez kwotę bazową, o której mowa w art. 19. Zgodnie z art. 16 cyt. ustawy przy ustalaniu kolejnych 10 lat kalendarzowych przyjmuje się lata kalendarzowe następujące bezpośrednio po sobie, chociażby ubezpieczony w niektórych z tych lat przez okres roku lub w okresie krótszym niż rok nie pozostawał w ubezpieczeniu. Podstawę można ustalić również z 20 lat z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

W przedmiotowej sprawie, spór pomiędzy stronami sprowadzał się do rozstrzygnięcia w jakiej wysokości, do wyliczenia wartości kapitału początkowego winny zostać przyjęte wynagrodzenia z okresu zatrudnienia odwołującej w (...) w O.. Istotną trudnością na płaszczyźnie dowodowej w tym zakresie był fakt, że dokumentacja płacowa odwołującej za lata 1979 – 1987r., nie zachowała się, gdyż uległa spaleni podczas pożaru budynku administracyjnego szpitala w dniu 14.01.1989r. Pełnomocnik odwołującej wywodził w tym zakresie, że w spornym okresie wynagrodzenia pracowników służby zdrowia były regulowane rozporządzeniem RM z 27.11.1978r. w sprawie uposażeń pracowników służby zdrowia, a następnie rozporządzeniem RM w tej samej sprawie z 1.03.1982r. Wskazał, że w związku z tym wynagrodzenie W. D. nie mogło być niższe niż minimalne stawki wynagrodzenia wskazane w tych przepisach. Pełnomocnik odwołującej wywodził również, że odwołująca przez cały okres zatrudnienia pracowała w wymiarze 1,5 etatu, w systemie pracy zmianowej i w porze nocnej.

Na te okoliczności Sąd przesłuchał świadków E. W. i A. Z., które pracowały z odwołującą w spornym okresie.

E. W. zeznała, że rozpoczęła pracę z odwołującą tego samego dnia tj. 01.09.1979r. jako technicy RTG. Utrzymywała, że od samego początku pracowały w wymiarze półtora etatu. Dla techników pełny wymiar czasu pracy to 5 godzin, a one

pracowały po 8 godzin dziennie. Zwiększenie liczby godzin ponad 5 było na ich wniosek i były na to pisemne zgody dyrekcji. Dodała, że przez cały okres czasu pracowały na zmiany. Poza dodatkiem za pracę z tytułu pracy na zmiany dostawały dodatek z tytułu pracy w nocy.

Podobnej treści zeznania złożyła A. Z., która podała, że ona jako technik RTG w szpitalu pracowała od 1966r. Podała, że odwołująca do pracy przyszła w 1979r. na stanowisko technika RTG. Zeznała, że pełen etat pracy technika to 5 godzin dziennie. Z uwagi na konieczność zabezpieczenia całodobowej pracy pracowni, technicy pracowali w większym wymiarze czasu pracy. Z reguły dodatkowe zatrudnienie dotyczyło trzech godzin, czasem w gorszej sytuacji szpitala było to 2 i pół godziny.

Powyższe potwierdziła w swoich zeznaniach odwołująca W. D., która podała, że przez cały czas pracowała przez 8 godzin dziennie. Odnośnie pracy w nocy podała, że grafik ustalała oddziałowa, która określała kto kiedy przychodzi. W razie potrzeby grafik zmieniał się, np. gdy ktoś zachorował. Odwołująca przyznała, że dodatek za pracę w nocy uzależniony był od konkretnie przepracowanych nocy i dni świątecznych, tzn. pracownik, który chorował i nie pracował w nocy nie otrzymywał tego dodatku.

Sąd zasadniczo dał wiarę przesłuchanym świadkom i odwołującej. Sąd uznał w szczególności za wiarygodne twierdzenia, że odwołująca, podobnie jak inni technicy, pracowała z reguły w wymiarze czasu pracy przekraczającym pełen etat, natomiast uznał, że brak było podstaw do przyjęcia, iż zawsze był to wymiar 1,5 etatu. Podkreślić należy, że nawet zeznania świadków nie były w tym zakresie do końca zbieżne. O ile odwołująca i świadek W. utrzymywały, że zawsze było to dodatkowe trzy godziny dziennie, o tyle świadek A. Z. podała, że z reguły były to trzy godziny dziennie, ale czasem mniej i zależało to aktualnej kondycji finansowej szpitala. Powyższe koresponduje również z pisemną informacją nadesłaną przez (...) w O., z której wynika, że po 14.01.1989r. odwołująca pracowała ponad pełen etat tj. 5 godzin 15 minut dziennie, jednakże w różnych okresach czasu wymiar nadgodzin był różny i kształtował się od zwiększenia o 2 godziny do 3 godzin, 10 minut dziennie. Nie we wszystkich okresach był to więc wymiar pełnego 1,5 etatu. Ponadto, jak wynika z nadesłanej informacji był też okres od kwietnia do lipca 1999r. kiedy to odwołująca nie pracowała w nadgodzinach (vide informacja z k. 34 a.s.). Z powyższych względów Sąd uznał, że brak jest podstaw do przyjęcia, że w okresie wcześniejszym odwołująca zawsze świadczyła pracę w wymiarze półtora etatu, choć z reguły niewątpliwie tak było.

Uznając, iż kwestia prawidłowego wyliczenia wysokości zarobków uzyskiwanych przez odwołującą w czasie zatrudnienia w Szpitalu (...) w O. w okresie od 01.09.1979 do 31.01.1992r., a co za tym idzie określenia wysokości kapitału początkowego, wymaga wiadomości specjalnych, Sąd uwzględniając wniosek pełnomocnika odwołującej, postanowieniem z dnia 24.07.2012r. dopuścił w tym zakresie dowód z opinii biegłego z zakresu rachunkowości.

Biegła dokonując szczegółowych ustaleń w zakresie wysokości wynagrodzeń uzyskiwanych przez odwołującą w spornym okresie, oprócz zachowanej dokumentacji płacowej, umowy o pracę, angaży, zeznań świadków, wzięła również pod uwagę przepisy wykonawcze dotyczące uposażeń pracowników zakładów społecznych służby zdrowia, zakładów pomocy społecznej i zakładów rehabilitacji zawodowej inwalidów.

W wydanej opinii biegła podniosła, że stosownie do załącznika nr 1 (tabela stanowisk i szeregowania pracowników działalności podstawowej), od dnia 1 grudnia 1978 roku technik medyczny był szeregowany w 21-15 grupie uposażenia zasadniczego. Według § 3 najniższe uposażenie zasadnicze pracowników szeregowanych w grupie 21 wynosiło 2.100,00 złotych. Takie uposażenie było przyznane odwołującej się zgodnie z umową o pracę.

Według § 6 pracownikom działalności podstawowej mógł być przyznany dodatek specjalny w wysokości do 3.500 zł miesięcznie. Dodatek specjalny mógł być obniżony. Zgodnie z § 7 ust. 2 pracownikom działalności podstawowej przysługiwał dodatek do uposażenia w wysokości od 200 zł do 500 zł miesięcznie za prace w systemie zmianowym. Zgodnie z angażem odwołującej się od 01 września 1979 roku bezterminowo przyznano dodatek w maksymalnej wysokości tj. 500,00 złotych.

Stosownie do § 8 za każdą godzinę pracy wykonywanej w porze nocnej pracownikowi przysługiwał dodatek w wysokości 15% stawki uposażenia zasadniczego. Zgodnie z § 12 pracownikom zatrudnionym w niepełnym wymiarze czasu pracy dodatki określone w § 5, 6 i 10 przysługiwały w wysokości odpowiedniej do liczby godzin pracy. Dodatki te nie przysługiwały z tytułu dodatkowego zatrudnienia. Po zmianach w/w rozporządzenia z 27 listopada 1978 roku od dnia 01 grudnia 1981r. technik medyczny był zaszeregowany nadal w 21-15 grupie uposażenia zasadniczego. Według § 3 najniższe uposażenie zasadnicze pracowników zaszeregowanych w grupie 21 wynosiło 2.100,00 złotych. Uposażenie zasadnicze określone wyżej przysługiwało pracownikom zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy. W razie zatrudnienia w mniejszym lub większym wymiarze czasu pracy uposażenie zasadnicze pracownika obliczało się proporcjonalnie do tygodniowego wymiaru czasu pracy przewidzianego w umowie o pracę.

Według § 6 pracownikom działalności podstawowej mógł być przyznany dodatek specjalny w wysokości do 3.500 zł miesięcznie. Dodatek specjalny mógł być obniżony lub cofnięty bez wypowiedzenia w razie ustania warunków, na których podstawie dodatek został przyznany. Zgodnie z § 7 ust. 2 pracownikom działalności podstawowej przysługiwał dodatek do uposażenia w wysokości od 200 zł do 500 zł miesięcznie za pracę w systemie zmianowym. Stosownie do § 8 za każdą godzinę pracy wykonywanej w porze nocnej pracownikowi przysługiwał dodatek w wysokości 20% stawki uposażenia zasadniczego.

Biegła wyjaśniła, że zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 1 marca 1982 roku w sprawie uposażenia pracowników zakładów społecznych służby zdrowia, zakładów pomocy społecznej i zakładów rehabilitacji zawodowej inwalidów (Dz.U. Nr 8 poz.65) wchodzącym w życie z mocą od dnia 1 stycznia 1982 roku (zał. 1) technik medyczny był zaszeregowany w 3-9 grupie uposażenia zasadniczego. Minimalne wynagrodzenie zasadnicze przysługujące według grupy 3 wynosiło 4.000.00 złotych miesięcznie (§ 3). Według § 6 ust. 1 pracownikom przysługiwał dodatek służbowy w wysokości od 400 do 5.000 zł miesięcznie. Zgodnie z § 7 pracownikom działalności podstawowej przysługiwał dodatek do uposażenia w wysokości od 200 do 500 zł miesięcznie za pracę w systemie zmianowym, stosownie do § 8 pracownikom przysługiwał dodatek w wysokości 20% uposażenia zasadniczego za każdą godzinę pracy wykonywanej w porze nocnej. Na podstawie § 11 rozporządzenia pracownikowi zatrudnionemu w niepełnym wymiarze czasu pracy dodatki przysługiwały proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy. Dodatki te nie przysługiwały z tytułu dodatkowego zatrudnienia.

Według Zarządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 9 października 1982 roku w sprawie włączenia do płac pracowników zakładów społecznych służby zdrowia, zakładów pomocy społecznej i zakładów rehabilitacji zawodowej inwalidów rekompensat pieniężnych z tytułu podwyższenia cen detalicznych artykułów żywnościowych, opału i energii (M.P. 1982.24.216) wchodzącym z mocą od dnia 1 października 1982 roku rekompensaty pieniężne przyznane pracownikom na podstawie przepisów uchwały nr 187 Rady Ministrów z dnia 26 sierpnia 1981 r. w sprawie podwyższenia cen detalicznych niektórych artykułów żywnościowych (Monitor Polski Nr 22, poz. 200) i uchwały nr 24 Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 1982 r. w sprawie rekompensat pieniężnych z tytułu wprowadzenia z dniem 1 lutego 1982r. nowych cen detalicznych podstawowych artykułów żywnościowych, opału i energii (Monitor Polski Nr 4, poz. 18) włączono do miesięcznych stawek uposażenia zasadniczego ustalonych w § 3 rozporządzenia. Po włączeniu rekompensat minimalne uposażenie zasadnicze w 3 grupie zaszeregowania wynosiło 5.600,00 złotych.

Biegła podniosła, że według Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 marca 1984 roku w sprawie uposażenia pracowników zakładów społecznych służby zdrowia, zakładów pomocy społecznej i zakładów rehabilitacji zawodowej inwalidów (Dz.U. Nr 18 poz. 86) obowiązującego z mocą od dnia 1 stycznia 1984 roku ustalono tabelę stanowisk i zaszeregowania pracowników działalności podstawowej, stanowiącą załącznik nr 1 do rozporządzenia. Minimalne wynagrodzenie zasadnicze: na stanowisku technika wynosiło 6.300,00 złotych, na stanowisku starszego technika wynosiło 6.700,00 złotych. Uposażenie zasadnicze najniższe przysługujące pracownikom zatrudnionym w systemie zmianowym wynosiło na stanowisku technika - 6.800,00 złotych, na stanowisku starszego technika - 7.200,00 złotych. Zgodnie z § 4 ust. 1 uposażenie zasadnicze określone wyżej przysługiwało pracownikom zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy. W razie zatrudnienia w niższym lub wyższym wymiarze czasu pracy uposażenie zasadnicze pracownika obliczało się proporcjonalnie do tygodniowego wymiaru czasu pracy przewidzianego w

umowie o pracę. Stosownie do § 6 ust. 1 pracownikom przysługiwał za wieloletnią pracę dodatek za wysługę lat w wysokości po 5 latach pracy 5%, po 10 latach pracy 10%, po 15 latach pracy 15%, po 20 i więcej latach pracy 20% najniższego uposażenia zasadniczego, przewidzianego na danym stanowisku pracy. Zmiana wysokości dodatku za wysługę lat, wynikająca z osiągnięcia określonej liczby lat pracy, następowała od pierwszego dnia najbliższego miesiąca kalendarzowego. Biegła ustaliła, że staż 5 lat odwołująca się osiągnęła 31 sierpnia 1984 roku. Według § 9 pracownikom przysługiwał dodatek w wysokości 20% godzinowej stawki uposażenia zasadniczego za każdą godzinę pracy wykonywanej w porze nocnej. Min. technikowi (laborantowi), przysługiwał ponadto dodatek za prace na każdej nocnej zmianie w wysokości od 200 do 300 zł. Miesięczne wynagrodzenie pracownika nie mogło być niższe od najniższego wynagrodzenia przysługującego pracownikom zatrudnionym w uspołecznionych zakładach pracy, stosownie do przepisów powszechnie obowiązujących. Zgodnie ze zmianami (Dz. U z 1985 roku Nr 15 poz. 61) od dnia 01 kwietnia 1985 roku minimalne wynagrodzenie zasadnicze wynosiło nadal na stanowisku technika - 6.300,00 złotych, na stanowisku starszego technika - 6.700,00 złotych. Uposażenie zasadnicze przysługujące pracownikom zatrudnionym w systemie zmianowym wynosiło: na stanowisku technika - 6.800,00 złotych, na stanowisku starszego technika - 7.200,00 złotych. Zgodnie z § 4 ust. 1 uposażenie zasadnicze określone wyżej przysługiwało pracownikom zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy. W razie zatrudnienia w niższym lub wyższym wymiarze czasu pracy uposażenie zasadnicze pracownika obliczało się proporcjonalnie do tygodniowego wymiaru czasu pracy przewidzianego w umowie o pracę. Zgodnie z § 6 pracownikom przysługiwał dodatek za wieloletnią pracę w wysokości wynoszącej po 5 latach pracy 5% miesięcznego uposażenia zasadniczego. Dodatek ten wzrastał o 1% za każdy dalszy rok pracy aż do osiągnięcia 20% miesięcznego uposażenia zasadniczego. Zmiana wysokości dodatku za wysługę lat, wynikająca z osiągnięcia określonej liczby lat pracy, następowała od pierwszego dnia najbliższego miesiąca kalendarzowego. Stosownie do § 9 ust. 1 pracownikom przysługiwał dodatek w wysokości 20% godzinowej stawki uposażenia zasadniczego za każdą godzinę pracy wykonywanej w porze nocnej. Min. technikowi (laborantowi), przysługiwał ponadto dodatek za pracę na każdej nocnej zmianie w wysokości od 200 do 300 zł, Miesięczne wynagrodzenie pracownika nie mogło być niższe od najniższego wynagrodzenia przysługującego pracownikom zatrudnionym w uspołecznionych zakładach pracy, stosownie do przepisów powszechnie obowiązujących.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 marca 1986 roku w sprawie uposażenia pracowników zakładów społecznych służby zdrowia, zakładów pomocy społecznej i zakładów rehabilitacji zawodowej inwalidów (Dz.U. Nr. 15 poz.84) wchodzącym w życie z mocą od dnia 1 marca 1986 roku ustalono tabelę grup uposażenia zasadniczego i stawek dodatku funkcyjnego, stanowiącą załącznik nr 1 do rozporządzenia, tabelę stanowisk i zaszeregowania pracowników działalności podstawowej, stanowiącą załącznik nr 2 do rozporządzenia. Według załącznika Nr 2 starszy technik medyczny był zakwalifikowany w grupach 8-13. Najniższe uposażenie zasadnicze wynosiło 9.000,00 złotych. Uposażenie zasadnicze określone w załącznikach nr 2, 4 i 5 do rozporządzenia przysługiwało pracownikom zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy. W razie zatrudnienia w niższym lub wyższym wymiarze czasu pracy, uposażenie zasadnicze pracownika obliczało się proporcjonalnie do tygodniowego wymiaru czasu pracy, przewidzianego w umowie o pracę. Stosownie do § 6 pracownikom przysługiwał dodatek za wysługę lat w wysokości wynoszącej po 5 latach pracy 5% miesięcznego uposażenia zasadniczego. Dodatek ten wzrastał o 1% za każdy dalszy rok pracy aż do osiągnięcia 20% miesięcznego uposażenia zasadniczego. Zmiana wysokości dodatku za wysługę lat, wynikająca z osiągnięcia określonej liczby lat pracy, następowała od pierwszego dnia najbliższego miesiąca kalendarzowego. Według § 9 pracownikom przysługiwał dodatek w wysokości 20% godzinowej stawki uposażenia zasadniczego za każdą godzinę pracy wykonywanej w porze nocnej. Min. technikowi (laborantowi) przysługiwał ponadto dodatek za pracę na każdej nocnej zmianie w wysokości - od 200 do 400 zł. Od 01 stycznia 1987 roku po zmianach nadal najniższe uposażenie zasadnicze wynosiło 9.000,00 złotych. Uposażenie zasadnicze przysługiwało pracownikom zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy. W razie zatrudnienia w niższym lub wyższym wymiarze czasu pracy, uposażenie zasadnicze pracownika obliczało się proporcjonalnie do tygodniowego wymiaru czasu pracy, przewidzianego w umowie o pracę. Stosownie do § 6 pracownikom przysługiwał dodatek za wysługę lat w wysokości wynoszącej po 5 latach pracy 5% miesięcznego uposażenia zasadniczego. Dodatek ten wzrastał o 1% za każdy dalszy rok pracy aż do osiągnięcia 20% miesięcznego uposażenia zasadniczego. Zmiana wysokości dodatku za wysługę lat, wynikająca z osiągnięcia określonej liczby lat pracy, następowała od pierwszego dnia najbliższego miesiąca kalendarzowego. Według § 9 pracownikom przysługiwał dodatek w wysokości 20% godzinowej stawki uposażenia

zasadniczego za każdą godzinę pracy wykonywanej w porze nocnej. Min. technikowi (laborantowi) przysługiwał ponadto dodatek za pracę na każdej nocnej zmianie w wysokości - od 200 do 400 zł.

Stosownie do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 marca 1987 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie uposażenia pracowników zakładów społecznych służby zdrowia, zakładów pomocy społecznej i zakładów rehabilitacji zawodowej inwalidów (Dz.U. Nr. 10 poz.61) ustalono, że od dnia 01 marca 1987 roku zaczynają obowiązywać stawki wynagrodzenia określone w tabeli II załącznika do rozporządzenia. Najniższe uposażenie zasadnicze w grupie 8 określone tabelą Nr 2 wynosiło 10.400 złotych. Według § 23 rozporządzenia z oszczędności funduszu wynagrodzeń w zakładzie mógł być utworzony fundusz nagród w wysokości do 2% planowanego funduszu wynagrodzeń z przeznaczeniem na nagrody dla pracowników za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej. Stosownie do Zarządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 11 grudnia 1987 roku w sprawie zasad przyznawania nagród pracownikom zakładów społecznych służby zdrowia, zakładów pomocy społecznej i zakładów rehabilitacji zawodowej inwalidów (Dz.Urż.MZ. Nr. 12 poz.83) nagroda indywidualna nie mogła być niższa od kwoty 4.000 zł i wyższa od kwoty 20.000 złotych. Nagrody wypłacane z oszczędności funduszu płac nie zostały wyłączone z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Z podstawy wymiaru wyłączone natomiast były wypłaty tzw. „13-tek”. Zgodnie z § 14 dla pracowników działalności podstawowej ustalono fundusz premii w wysokości 20% funduszu uposażeń zasadniczych tych pracowników, przeznaczony na premie za wykonanie zadań określonych dla grup pracowników bądź zleconych indywidualnie przez kierownika zakładu pracy. Wysokość indywidualnej premii nie mogła przekroczyć 35% uposażenia zasadniczego pracownika.

Mając na uwadze powyższe ustalenia biegła w załączniku Nr 1 do opinii wskazała wynagrodzenia odwołującej dotyczące roku 1988 wynikające z kart wynagrodzeń, a w załączniku Nr 2 do opinii ustaliła minimalne wynagrodzenie odwołującej przysługujące zgodnie z powołanymi w opinii przepisami za lata 1979-1987. Z uwagi na brak informacji ile godzin odwołująca się pracowała w porze nocnej biegła przyjęła : wariant I - że odwołująca się 1/3 czasu pracowała w porze nocnej, przyjęto, że od stycznia 1988 roku obejmowało to 7 nocnych zmian, wariant II - z uwagi na brak informacji szczegółowych o ilości przepracowanego czasu w porze nocnej nie uwzględniano dodatku za pracę w porze nocnej uzależnionego od ilości godzin (zmian).

Mając na uwadze treść zlecenia Sądu biegła opinię w każdym wariantcie sporządziła w następujących wersjach: wersja I - przyjęto, że odwołująca się była zatrudniona w wymiarze 1,5 etatu, za wyjątkiem okresów zwiększenia wymiaru wynikającego z pism załączonych do akt osobowych - w okresach tych przyjęto wymiar wynikający z angaży, wersja II - przyjęto, że odwołująca się była zatrudniona w wymiarze pełnego etatu, za wyjątkiem okresów zwiększenia wymiaru wynikającego z pism załączonych do akt osobowych - w okresach tych przyjęto wymiar wynikający z angaży.

Biegła wskazała, że odwołującej od dnia 01 września 1979 roku został przyznany dodatek zmianowy w kwocie 500,00 złotych. Mając powyższe na uwadze oraz fakt, że w/w wysokość dodatku obowiązywała zgodnie z przepisami do końca 1983 roku biegła przyjęła, że odwołująca otrzymywała dodatek w powyższej kwocie. Do akt ZUS zostało załączone za okres zatrudnienia w latach 1989-1992 zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach sporządzone na podstawie kart wynagrodzeń, zgodnie z którym kwota łączna uposażenia wynosiła: w 1989 roku - 3.623.176,00 złotych, w 1990 roku - 22.671.540,00 złotych, w 1991 roku - 12.697.280,00 złotych. Biegła podniosła, że przy ustalaniu wskaźnika wysokości i podstawy wymiaru kapitału początkowego (k. 43 akt kap. pocz. ZUS) zostały uwzględnione wynagrodzenia w powyższych wysokościach. Wobec powyższego ustalenia wynagrodzeń w opinii nie obejmują tych lat. Do ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru za lata 1989-1991 biegła przyjęła wynagrodzenia uznane przez ZUS (wyższe od minimalnych).

Biegła podniosła, że mając na uwadze zmiany obowiązujące w dniu złożenia wniosku o przeliczenie kapitału (Dz.U z 2011 roku Nr 87 poz. 1112 - od 23 września 2011 roku) podstawę wymiaru kapitału początkowego biegła ustaliła na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustaliła z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 roku. Z uwagi na to, że w okresie zatrudnienia występuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony po raz pierwszy przystąpił do ubezpieczenia społecznego na podstawie przepisów prawa polskiego i dlatego pozostawał w ubezpieczeniu jedynie przez część miesiący tego roku, do obliczenia stosunku

sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjęto sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu.

Z wyliczeń przeprowadzonych w dziale II opinii biegłej wynika, iż wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego odwołującej się na dzień 01 stycznia 1999 roku z uwzględnieniem wynagrodzeń otrzymywanych w latach 1979-1988 ustalonych według założeń przedstawionych w opinii oraz za lata 1989-1991 zgodnie z zaświadczeniem RP 7 wynosi:

według założeń wariantu I wersja I opinii (przyjęto, że odwołująca się 1/3 czasu pracowała w porze nocnej, przyjęto, że odwołująca się była zatrudniona w wymiarze 1,5 etatu, za wyjątkiem okresów zwiększenia wymiaru wynikającego z pism załączonych do akt osobowych - w okresach tych przyjęto wymiar wynikający z angaży) 91,12 %,

według założeń wariantu II wersja I opinii (z uwagi na brak informacji szczegółowych o ilości przepracowanego czasu w porze nocnej nie uwzględniano dodatku za pracę w porze nocnej, przyjęto, że odwołująca się była zatrudniona w wymiarze 1,5 etatu, za wyjątkiem okresów zwiększenia wymiaru wynikającego z pism załączonych do akt osobowych - w okresach tych przyjęto wymiar wynikający z angaży) 87,83 %,

według założeń wariantu I wersja II opinii (przyjęto, że odwołująca się 1/3 czasu pracowała w porze nocnej, przyjęto, że odwołująca się była zatrudniona w wymiarze pełnego etatu, za wyjątkiem okresów zwiększenia wymiaru wynikającego z pism załączonych do akt osobowych- w okresach tych przyjęto wymiar wynikający z angaży) 87,83 %,

według założeń wariantu II wersja II opinii (z uwagi na brak informacji szczegółowych o ilości przepracowanego czasu w porze nocnej nie uwzględniano dodatku za pracę w porze nocnej, przyjęto, że odwołująca się była zatrudniona w wymiarze pełnego etatu, za wyjątkiem okresów zwiększenia wymiaru wynikającego z pism załączonych do akt osobowych- w okresach tych przyjęto wymiar wynikający z angaży) 87,83 %.

Z uwagi na powyższe podstawę wymiaru kapitału początkowego biegła wyliczyła na: według założeń wariantu I wersja I opinii - 1.112,47 złotych, według założeń wariantu II wersja I opinii - 1.072,31 złotych, według założeń wariantu I wersja II opinii - 1.072,31 złotych, według założeń wariantu II wersja II opinii 1.072,31 złotych.

Z uwagi na podniesiony przez pełnomocnika odwołującej zarzut, że w wyliczeniach biegłej nie zostały uwzględnione za cały sporny okres tzw. „trzynastki” Sąd zobowiązał biegłą do odniesienia się w opinii uzupełniającej do tej kwestii.

W opinii uzupełniającej biegła przywołując stosowne unormowania prawne wyjaśniła, że w latach 1979 – 1983 nagrody roczne wypłacane z zakładowego funduszu nagród (tzw. trzynastki) nie stanowiły podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, albowiem nie były zaliczane do wynagrodzeń osobowych. Mając na uwadze powyższe, wypłat nagród rocznych tzw. „trzynastek”, biegła nie uwzględniła do ustalenia wskaźnika wysokości i podstawy wymiaru kapitału początkowego.

Żadna ze stron nie wniosła merytorycznych zastrzeżeń do opinii biegłej, z tym, że każda wniosła o przyjęcie innego z wariantu tej opinii. Organ rentowy wniósł o uwzględnienie wariantu II wersja II, podnosząc, że brak jest informacji szczegółowych o ilości przepracowanego czasu z porze nocnej uzależnionego od ilości godzin (zmian) oraz przy przyjęciu, że odwołująca była zatrudniona w wymiarze pełnego etatu, za wyjątkiem okresów zwiększenia wymiaru czasu pracy wynikającego z pism załączonych do akt osobowych, za które przyjęto wymiar wynikający z angaży. Pełnomocnik odwołującej wniósł z kolei o przyjęcie wariantu I wersji I opinii, wywodząc, że zasadnym jest przyjęcie, że odwołująca 1/3 czasu pracowała w porze nocnej i że była zatrudniona w wymiarze 1,5 etatu.

Wyliczenia dokonane przez biegłą w zakresie określenia wysokości wynagrodzeń odwołującej w spornym okresie oraz wyliczeń w zakresie podstawy wymiaru kapitału początkowego nie budziły żadnych wątpliwości Sądu, co do ich rzetelności, fachowości i merytorycznej poprawności. Biegła w rzeczowy, obszerny i bardzo dokładny sposób dokonała w szczególności wyliczeń kwot wynagrodzeń obowiązujących na stanowisku zajmowanym przez odwołującą

Podkreślić należy, że biegła w swej opinii uwzględniła obligatoryjne wynagrodzenia obowiązujące na stanowisku zajmowanym przez odwołującą, czemu dała wyraz z pisemnej opinii. W ocenie Sądu, w sytuacji kiedy z przyczyn zupełnie niezależnych od odwołującej, nie zachowała się pełna dokumentacja płacowa, która uległa zniszczeniu na skutek pożaru, krzywdzące było przyjęcie za blisko 20 letni okres zatrudnienia odwołującej wynagrodzenia minimalnego, skoro obowiązujące wówczas przepisy branżowe, do których biegła w sposób niezwykle szczegółowy odniosła się w wydanej opinii, a które szczegółowo określały wysokość minimalnego uposażenia pracowników służby zdrowia. Do rozważenia pozostało jedynie, który z dwóch możliwych wariantów i którą wersję opinii określoną przez biegłą przyjąć. Sąd w tym zakresie uznał za zasadne oparcie się na wariantcie II wersji II opinii biegłej tj. nie uwzględnienie dodatku za pracę w porze nocnej oraz przyjęcie, że odwołująca była zatrudniona w wymiarze pełnego etatu, za wyjątkiem okresów zwiększenia wymiaru wynikającego z pism załączonych do akt osobowych - w okresach tych przyjęcie wymiaru wynikającego z angaży. W przekonaniu Sądu, jak omówiono wyżej w uzasadnieniu, pomimo, iż były okresy, potwierdzone również stosowną dokumentacją, kiedy W. D. świadczyła pracę ponad pełen etat, brak było podstaw do przyjęcia, iż że przez cały okres sporny okres czasu odwołująca pracowała w wymiarze półtora etatu. W przekonaniu Sądu, z uwagi na brak szczegółowych informacji o ilości czasu przepracowanego w porze nocnej, brak było również podstaw do uwzględnienia do wysokości wynagrodzenia dodatku za pracę w porze nocnej, którego wypłata uzależniona była od ilości godzin faktycznie przepracowanych w porze nocnej. Jak wynikało z zeznań samej odwołującej, odnośnie pracy w nocy podała ona, że grafik ustalała oddziałowa, która określała kto kiedy przychodzi. W razie potrzeby grafik zmieniał się, np. gdy ktoś zachorował. Odwołująca przyznała, że dodatek za pracę w nocy uzależniony był od konkretnie przepracowanych nocy i dni świątecznych, tzn. pracownik, który chorował i nie pracował w nocy nie otrzymywał tego dodatku. Zważywszy na powyższe niemożliwym okazało się aktualnie dokonanie ustaleń, ile faktycznie godzin w danym miesiącu odwołująca faktycznie przepracowała w porze nocnej, stąd brak podstaw do uwzględnienia dodatku z tytułu pracy nocnej przy określaniu wynagrodzenia odwołującej w wariantcie I wersji I opinii, gdzie biegła założyła, że odwołująca 1/3 czasu pracowała w porze nocnej. Z powyższych względów Sąd uznał za zasadne oparcie się na wersji II wariantcie II opinii. Podkreślić w tym miejscu na marginesie należy, że nawet przyjęcie przez Sąd, iż przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że odwołująca pracowała w wymiarze 1/5 etatu, nie wpłynęłoby to zmianę orzeczenia, gdyż zarówno wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego, jak i sama podstawa wymiaru w wariantcie II wersji I, wariantcie I wersji II i wariantcie II wersji II były określone przez biegłą w tej samej wysokości.

Kierując się powyższymi ustaleniami, Sąd Okręgowy, działając na podstawie art.477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego W. D. określił na datę dzień 01.01.1999r. na 87,83 %, a podstawę wymiaru kapitału początkowego na kwotę 1.072,31 zł.

W pozostałym zakresie Sąd odwołanie oddalił. Dalej idące roszczenia w zakresie wysokości kapitału początkowego odwołującej na podstawie art.477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd oddalił. Jak wskazano wyżej brak było bowiem podstaw do przyjęcia korzystniejszego dla odwołującej wariantu I wersji I opinii biegłej.